

Loppulausuma raadille: "Demokratia: Tästä pitäisi pitää ääntä!"

Punaisen Ristin Nuorten turvatalojen järjestämässä Digiraadissa keskustelimme asioista, joista ei nuorten mielestä pidetä tarpeeksi ääntä. Aiheina olivat niin nuorten elämää lähellä olevat arkipäiväiset kuin maailmanlaajuisestikin tärkeät asiat. Nuoret olivat huolissaan kouluterveydenhuollon riittämättömyydestä, ilmastomuutoksesta, monien nuorten kokemasta yksinäisyydestä ja siitä, miten muualta Suomeen tulevat integroituvat yhteiskuntaan. Myös saamelaiskulttuurin edistämisen tärkeydestä ja saamelaiskäräjälain uudistamistarpeesta keskusteltiin.

Nuoret olivat kokeilleet useita erilaisia vaikuttamisen tapoja: sosiaalisessa mediassa vaikuttamista, mielenosoituksiin osallistumista, paneelikeskusteluihin, Digiraatiin ja muihin keskusteluryhmiin osallistumista sekä kansalais-, kuntalaisaloite- ja ota kantaa –palveluja. Siihen, minkä nuori kulloinkin valitsee, vaikuttaa hänen persoonalliset ominaisuutensa ja elämäntilanteensa. Mutta valitsee nuori vaikuttamisensa tavaksi minkä hyvänsä, tärkeintä on, että hän haluaa ja pyrkii vaikuttamaan. Erään nuoren toteamus ”... me nuoret teemme tulevaisuuden ja meissä on voimaa...” antaa toivoa meille kaikille!

Kouluihin lisää terveydenhoitajia, psykologeja ja kuraattoreita!

Kouluterveydenhuollon palveluista, niiden tasa-arvoisuudesta ja epäkohdista keskusteltaessa esiin nousi näkemys siitä, että palveluiden saatavuus vaihtelee kunnittain ja kouluittain. Valtaosassa kommentteja palveluiden todettiin olevan riittämättömiä ja että niitä pitää saada lisää. Ennaltaehkäisevät palvelut hyödyttäisivät niin palveluiden tarjoajia kuin nuoria.

”En muista ainakaan, että ala- tai yläasteella olisi ollut psykologeja tai kuraattoreja lainkaan. Terveystieteille pääsi kyllä aina kun tarve oli. Lukiossa tiedän olleen sekä psykologi että kuraattori, mutta ruuhkaisia heidän palvelunsa taisi olla. Korkeakoulussa on todella haastavaa saada minkäänlaista apua YTHS:ltä...”

”Ennaltaehkäiseviä palveluita tulisi lisätä ettei jokaisen tilanne kärjistyisi niin pahaksi että kuraattorit tmv olisi aikojen ja työmäärän kanssa ihan pulassa.”

Kaikki nuoret eivät syystä tai toisesta hakeudu avun piiriin, vaikka voisivat siitä hyötyä. Nuorilta kysyttiin, madaltaisiko kynnystä, jos keskustelut terveydenhuollon ammattilaisten kanssa olisivat kaikille pakollisia.

”Kyllä esim jokaiselle välttämättömästi kuraattoritapaamisesta voisi itse asiassa olla hyvinkin paljon hyötyä, sillä se madaltaisi avun haun kynnystä kun ”kaikki muutkin” käyvät keskustelemassa ammattilaisen kanssa ja voivat sitä kautta myös arvioida josko heillä olisi tarvetta lisä-tapaamisille.”

Ilmastonmuutoksen torjuntaa omilla pienillä arjen teoilla

Nuoret pitivät yksittäisen henkilön tekemiä pieniä arjen tekoja merkittävämpänä kuin esimerkiksi mielenosoituksiin osallistumista siitäkkin huolimatta, että ne saatettiin kokea vaikutuksiltaan vaatimattomiksi toimiksi. Pieninä arjen tekoina mainittiin esimerkiksi vastuulliset ruoka- ja

vaatehankinnat sekä lahjoitukset erilaisille järjestöille. Mielenosoituksiin osallistuminen koettiin puolestaan liian rajuna toimena.

"Elokapina menee vähän yli. Ei mulla oo mitään planeetan pelastamista tai mielenosoituksia vastaan, mutta liikenteen pysäyttäminen ja se, että poliisi joutuu raahaamaan sut pois paikalta ylittää heittämällä hyvän maun rajat."

"Yritän itse suosia eniten vastuullisia ruokatuotteita ja vaatteita. Käytän yleensä lyhyille matkoille pyörää tai menen kävellen. Olen myös ajatellut lahjoittamista eri järjestöille"

Integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan ei ole helppoa

Yleistuntuma on, että nuoret kokevat suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisen olevan vaikeaa. Nuoret kokivat, että kyse on usein kantaväestön asenteista, joiden muuttaminen on vaikeaa. Nuoret keskustelivat keinoista, joilla asenteita voisi muuttaa. Kodin merkitys korostui, sillä erilaisuutta hyväksyvän asenteen tulisi tulla jo kotoa, omilta vanhemmilta. Koulumaailmassa vastuu on opettajilla, joiden pitää puuttua kiusaamiseen siitäkin huolimatta, ettei se ole helppoa. Kodin ja koulun asennekasvatuksen lisäksi erilaisuuden hyväksymispuhetta on pidettävä aktiivisesti esillä somessa, erilaisissa tapahtumissa, opettajille suunnatuissa koulutuksissa ja julkisuuden henkilöiden puheissa.

"Suomesta täytyisi tehdä täysin syrjintävapaa alue... se, mitä VOIDAAN tehdä, on erilaisten ryhmäytymis- ja "Ei rasismille" -tapahtumien järjestäminen, tiedon levittäminen somessa ja julkisilla paikoilla (esim. kirjaston ilmoitustaulu) sekä koulujen entistä herkempi ja ankarampi puuttuminen kiusaamiseen ja syrjintään."

"Kannatan myös tiedon levittämistä someissa, isoissa tapahtumissa ja näistä aiheista puhumista 'isoista suista'. Tarkoitin siis että esim kun kansanedustajat sanovat jotain niin aikuisten korviin ja nuortenkin se 'särähtää' eritavalla ja vaikuttavammin kuin, että opettajat sanoisivat, että koulussa on paljon kiusaamista."

"Jos lapselle opetetaan pienestä pitäen, että erilaisuus on huono juttu, hän tulee todennäköisesti näin ajattelemaan."

Kaikki nuoret on saatava mukaan porukoihin

Nuorten kokemana yksinäisyys on vakava ongelma, mutta mitä sille voisi tehdä? Jos nuori vaikkapa jää yksin nuorisotalolla, niin miten asiaan voisi puuttua? Mikä on läsnä olevien työntekijöiden vastuu? Nuoret pohtivat käytännön tasolla, miten syystä tai toisesta yksin jäävät nuoret saataisiin mukaan porukoihin ja miten aikuiset voisivat siinä auttaa. Kommentteista kuvastui myös neuvottomuutta ison ja monitahoisen asian edessä.

"Kerran eräällä nuorisotalolla me päätettiin yhen valvojan kaa lähtee porukalla järvelle uimaan... Oli tosi hauskaa ja samalla tutustu uusiin ihmisiin. Just tommonen ryhmäytyminen ei välttämättä toimi missään isossa kaupungissa,

mutta pienempiin kuntiin sopii kuin nenä päähän. MUTTA jos joku ton jälkeen jää ilman kaveria, en tiedä ollenkaan, mitä pitäis tehdä."

"Mielestäni työntekijät voisivat yrittää pitää jonkinlaista 'listaa' vaikka kaikista kävijöistä ... ja siitä sitten suoraan kysyä tältä "ulkopuoliselta" nuorelta josko hän kaipaa seuraa tai ei."

"Olin itse teininä erittäin introvertti ja olisin itse valtavasti arvostanut sitä jos joku ihan suoraan olisi kysynyt minulta haluanko mukaan..."

Ääntä voi pitää monella tavalla

Ehkä tärkein vaikuttamisen tapa oli nuorten mielestä some, jonne voi itse kirjoittaa mielipiteitään tai nostaa esille muiden postauksia. Muita sähköisiä kanavia ovat mm. kuntalais- ja kansalaisaloite- sekä Ota kantaa -palvelu. Myös paneelikeskusteluihin ja Digiraatiin osallistumista oli kokeiltu.

Nuoret kuitenkin nostivat esiin, että vaikuttaminen ei ole samalla lailla mahdollista kaikille: kaikilla ei esimerkiksi ole kansalaisaloitteen tunnustautumista varten vaadittavia pankkitunnuksia tai edes puhelinta. Jotkut taas kokevat, että somessa vaikuttaminen ei ole heille luontevaa tai kynnys julkaista some-sisältöjä on liian suuri.

"ite oon päässy vaikuttamaan erilaisten paneelikeskustelujen sekä kokouksien avulla. Mielestäni nuorilla on hyvä mahd. vaikuttamiseen jos vain ovat kiinnostuneet siitä ja tuomaan äänensä kuuluville."

"Aikalailta ainut kokemus minulle vaikuttamisesta on nämä Digiraadit"

"Olen huomannut, että some on yleinen kanava vaikuttamiselle. Siellä juurikin voi jakaa muiden postauksia ja kirjoittaa toki itsekin kantaottavia julkaisuja. Itselläni kuitenkin on iso kynnys julkaista tai kantaottavia juttuja omassa somessani."

Mahdollisuuksia vaikuttamiseen on silti monia ja nuori voikin ominaisuuksiensa ja voimavarojensa puitteissa valita itselleen sopivan tavan vaikuttaa. Siinä missä toinen osallistuu mielenosoitukseen, toiselle sopii osallistuminen anonymisti Digiraatiin. Keskustelussa nuoret tsemppasivat toisiaan kokeilemaan myös näkyvämpää vaikuttamista!

"Rohkeasti vaan ääni kuuluville sillä me nuoret teemme tulevaisuuden ja meissä on voimaa. Vaikka se jännittää, kun tuo itsensä samalla esille niin rohkeasti vaan."

· Punaisen Ristin Nuorten turvatalot järjestivät 12.10-2.11.2022 digiraatikeskustelun demokratiateeman aiheesta "Tästä pitäisi pitää ääntä!".

· Raadissa keskustelimme siitä, mihin asioihin nuoret haluavat muutosta ja parannuksia. Aiheina olivat niin ruohonjuuritason asioita kuin maailmanlaajuisia ongelmia. Keskustelimme myös vaikuttamisen tavoista.

- Keskusteluun osallistui 6 nuorta, jotka tavoitettiin sosiaalisen median ja Nuorten turvatalojen kautta.

- Tähän loppulausumaan on koottu ja summattu käydyn keskustelun tärkeimmät pointit ja nuorten ajatukset.

Digiraadit ovat:

- Tapa vaikuttaa verkossa
- Anonyymejä ja turvallisia keskusteluja
- Tarkoitettu kaikille alle 29 -vuotiaille